

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING
FREDERIKS GATE 2 - OSLO 1

ØK-registrering
1966

Gårds/bruks- navn	TANBERG ØVRE AV TANBERG OG TRØGSTAD
Gårdsnr./Bruksnr.	38/1,7 og 44/25
Kommune	RINGERIKE
Fylke	BUSKERUD
Sogn	Norderhov
Prestegjeld	Norderhov
Eier/Bruker Adr.	Carl August Mohn Tanberg 3500 Hønefoss

I GAMMEL FURU - FREDET

ØK: Lisletta CK 050-5-1

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 21.06.1966

Nr. R1. Flyfoto F66. 426. 702 (F65. 316. 506)

Terrengets art. Flat, grasbevokst sandmo.

Utsikt.

Orientering. Ca 30 m SSV for Nore-mast nr 235, ca 12 m N for hovedbygningen på Lunden (38/29).

Beskrivelse. Stor praktfull furu. Det sies at den har spor etter galgefeste. Kalles "Galgefurua".

Tradisjon. Skal være brukt som rettersted.

Litteratur. H. O. Christophersen: "Vei og varde" (Gyldendal 1961) s 48.

II SAMLING FORNMINNER

ØK: LISLETTA CK 050-5-1

Reg. v/R. Jørstad og T. Fjordholm, 20.06.1966

Kontroll v/E. Skjelsvik, 20.07.1966

Nr. R2. Flyfoto F66. 426. 702 (F.65.316.506)

Terrengets art. Øverst på kanten av høytliggende lett SV-hellende
Utsikt. sandslette med gress og spredte bar- og løvtrær.
Utsyn mot SV og S over Røyse og Tyrifjorden.

Lokalitetsnavn. Kalveløkka.

Orientering. Ca 280 m NNV for våningshuset på gården.

Beskrivelse. 1. Klart markert steinblandet langhaug, orientert
NØ-SV. Stort krater midt i haugen, d ca 5 m,
dybde ca 1,25-2,25 m. Mot NØ og V er gravd
sjakter ut fra krateret. Sjakten mot NØ er av
nyere dato, br ca 0,75 m, dybde 0,5 m. Sjakten
mot V ser noe eldre ut, br ca 1,25 m, dybde 0,2
m. Ved haugens NV- og Ø-sider ligger en del
mindre rundkamp. De stammer ikke fra haugen,
men fra et jorde i nærheten. Haugens N- og NØ-
side, samt krateret er tett bevokst med unge
bartrær. Forøvrig gresskledd med noen mindre
løvtrær.

L ca 22 m, br ca 15 m, h ca 2 m.

Ca 2,5 m Ø for 1.,

2. noe uregelmessig markert flat, rundhaug.

Urørt. Gress- og bartrebevokst.

Tvm 15 m, h 0,5 m.

I 1985 ble det oppdaget oppløyde ildsteder og
kokegroper nær haugene. Undersøkes 1986.

Litteratur. UO top.ark.: Innb. v/A.E. Christensen 18.12.1972
u. Tandberg, gnr 38.

Tillegg 1985. Avmerket som punkt på ØK. Utvides som
begrensningslinje ved ajourføring.

III *GRAVFELT

ØK: LISLETTA CK 050-5-1

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 17.06.1966

Kontroll v/E. Skjelsvik

Nr. R3. Flyfoto F.66.426.702 (F.65.316.506)

Terrengets art. S- og SV-brinken samt flaten av høytliggende
Utsikt. N-S-gående sandmo. Glissen blandingskog,
hovedsaklig stor bjørk. Flott utsikt over
Røyse, Storelva og Tyrifjorden i S og V.

Lokalitetsnavn. Stavhella.

Orientering. Den vestlige del av feltet ligger ca 100 m ØNØ
for husene på gården, den østlige
ca 135 m NV for riksvei 241.

Forminnets art,
utstrekning. Gravfelt: NØ-SV ca 140 m, NV-SØ ca 60 m.

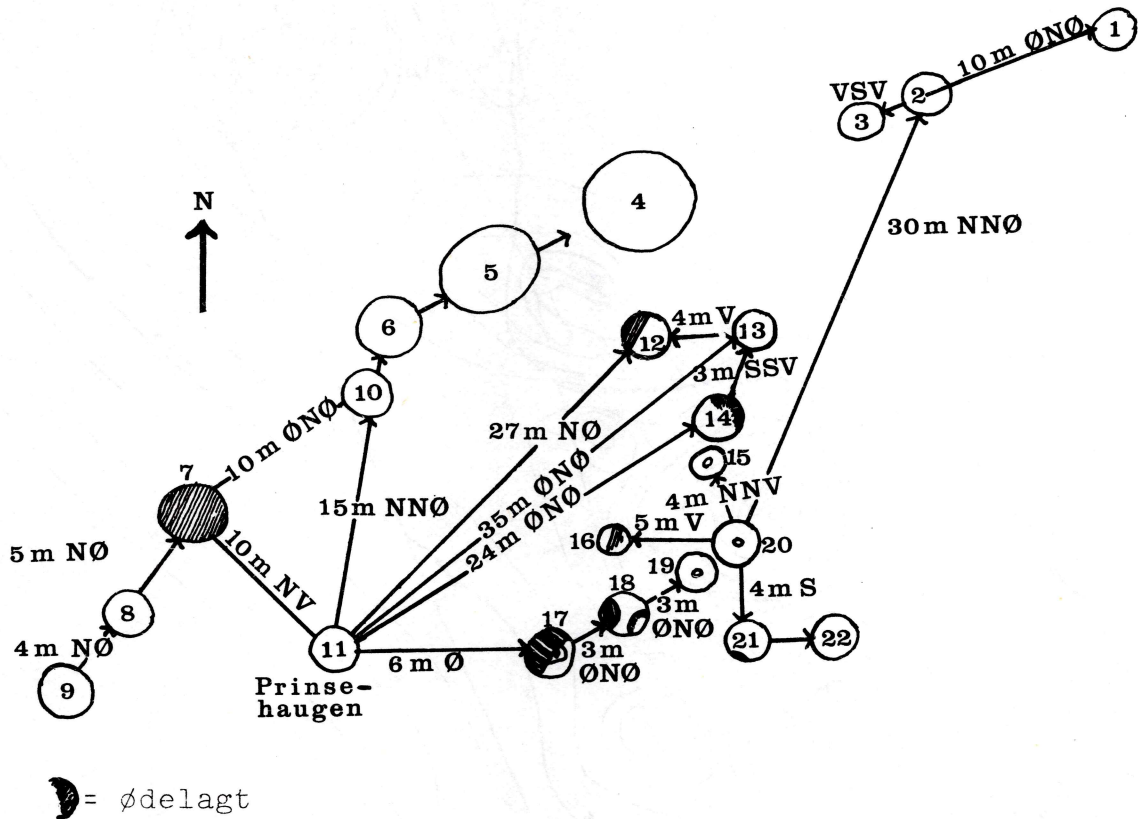
Beskrivelse. Feltet består av minst 25 rundhauger. Alle er
klart markerte og ser ut til å være steinblandede.
De fleste er flate på toppen. I feltets SV-lige
del ligger en praktfull rundhaug, d ca 18 m,
h ca 1,7 m. I toppflatens SØ-lige kant, et
stort bjørketre, likeledes ett ved foten av
haugen i ØNØ. Det er spor etter graving i
toppen og i haugens S-lige side. Haugen er kjent
under navnet "Prinsehaugen". Ca 50 m ØNØ for
denne ditto rundhaug, d ca 15 m, h ca 1,8 m.
Flat på toppen, hvor det er et avlangt krater,
ca 3,5 m x 2 m x 0,7 m. Stort grantre i haugens
NØ-side, likeledes i NNV. Ca 18 m NV for denne
ditto rundhaug, d ca 18 m, h ca 1,3 m. Flat og
vid, bevokst med stor bjørk og asp. Liten grop
i haugens S-side.
Ca 10 m NNV for "Prinsehaugen" stor grop, trolig
utgravd rundhaug, d ca 15 m, dybde ca 1,4 m.
En del rundkamp og bruddstein i bunnen. Bjørke-
trær rundt kanten av gropa. Ca 11 m V for "Prinse-
haugen" sterkt utgravd rundhaug, d ca 15 m, h ca

1,3 m. I N er en del av haugen bevart. Her vokser noen store bjørketrær. Større og mindre rundkamp spredt rundt på det utgravde området. I feltets NØ-lige del er det 4 groper, d 4-5 m, dybde 1 m, hvor det vokser mindre bar- og løvtrær. Disse er trolig ikke utgravde hauger, da det ikke finnes spor etter oppgravd jord eller stein i nærheten.

Haugene er mellom 8 og 18 m i d og 0,5-1,8 m h. De fleste har tydelig spor etter graving, de har enten krater i toppen eller er heit utgravde. Noen er muligens urørte. Haugene i feltets N-kant, inntil den dyrkede marken her, er delvis utjevnet på N-siden.

- Tradisjon. Haugene på Tanberg sies å ha samband med et slag mellom Kong Veine på Veien og Kong Tane på Tanberg.
- Tidligere funn på brnr. Fra haugene følgende ja.-gravfunn:
C. 29076 a-b, C. 29077 a-c.
- Litteratur. NF 760. J. Vibe: Buskeruds amt s 191.
U. O. top. ark.: S. Grieg: Innb. 25/1X 1929.
Innstilling fra utvalget for sikring av høyt prioriterte fornminner s. 34.

Skisse av gravfeltet
F66.426.702 R3

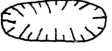
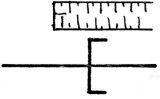

M 1:500

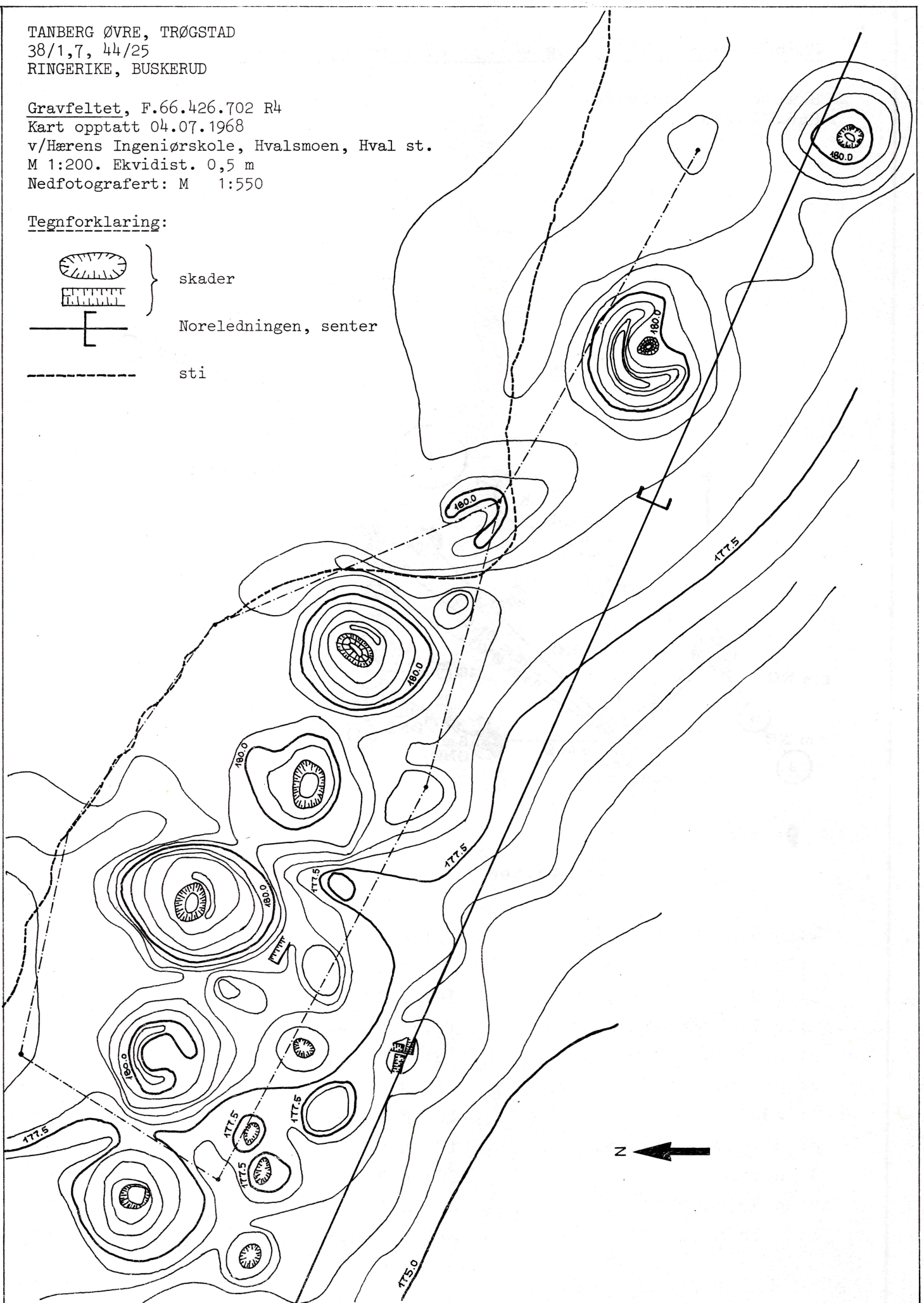
1: d 9 m, h 0,6 m.	12: d 8 m, h 1 m.
2: d 10 m, h 0,9 m.	13: d 13 m, h 0,6 m.
3: d 9 m, h 0,5 m.	14: d 13 m, h 0,9 m.
4: d 18 m, h 1,3 m.	15: d 10 m, h 0,75 m.
5: d 12 m, h 1 m.	16: d 13 m, h 0,6 m.
6: d 9 m, h 0,55 m.	17: d 12 m, h 1,1 - 2 m.
7: ødelagt	18: d 16 m, h 1,6 m.
8: d 15 m, h 1,3 m.	19: d 9 m, h 1 m.
9: d 8 m, h 0,5 m.	20: d 15 m, h 1,8 m.
10: d 12 m, h 1,6 m.	21: d 9 m, h 0,8 m.
11: d 18 m, h 1,7 m.	22: d 9 m, h 1,1 m.

TANBERG ØVRE, TRØGSTAD
38/1,7, 44/25
RINGERIKE, BUSKERUD

Gravfeltet, F.66.426.702 R4
Kart opptatt 04.07.1968
v/Hærens Ingeniørskole, Hvalsmoen, Hval st.
M 1:200. Ekvidist. 0,5 m
Nedfotografert: M 1:550

Tegnforklaring:

- } skader
- Noreledningen, senter
- sti

IV GRAVFELT - DELVIS FJERNET

ØK: LISLETTA CK 050-5-1

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 20.06.1966

Nr. R4. Flyfoto F66.426.702 (F65.316.506)

Terrengets art. N-lige del av feltet, flatt skogslende, svakt
Utsikt. hellende mot S. Barskog med lyngbunn. S-lige
del snauhogget kraftgate med bregner og
ung barskog.

Orientering. Ca 750 m NV for husene på gården,
vesentlig mellom Noremast 233 og 234.

Fornminnets art,
utstrekning. Gravfelt ca 240 m VNV-ØSØ, ca 60 m ØNØ-VSV.

Beskrivelse. Feltet består av minst 22 hauger, av disse 9
større og 13 mindre.
A. De store haugene ligger på en svakt buet
linje orientert NNV-SSØ i feltets N-lige del.
Den S-ligste av disse (nr 9) ligger ca 50 m ØSØ
for Noremast nr 234. De store haugene er alle
runde og klart markerte. Samtlige har spor
etter roting og graving. Haug lengst i N (nr 1)
er så å si rasert p.g.a. et sandtak som støter
til feltet i NV. Haugene er bevokst med bartrær,
lyng, gras og bregner. De har d 15-20 m, h 1,2
-1,5 m. Avstand mellom haugene 1-2 m. Unn-
takelser: Haug nr 8 ligger ca 7 m SØ for haug
nr 7, og haug nr 9 ca 19 m SØ for haug nr 8.
B. De små haugene er også runde og klart mar-
kerte. De ligger S for de store, og for det
meste parallelt, og kant i kant med disse,
unntatt den lille haugen nr. 2, som
ligger ca 30 m S for stor haug nr 1, og ca 25 m
SV for liten haug nr 1.
De fleste av disse ser ut til å være rotet i.
Haugene er bevokst med bregner og kratt, og er
derfor dårlig synlige.
D 6-11 m, h 0,6-1 m.
På grunnlag av opplysninger gitt

av H. Løyland, Hønefoss ble feltet besøkt på nytt 10.08.1967 av Løyland, I. Abusdal og S. Sveinhaug.

Sandtaket som støter til feltet i NV utvides i SØ-lig retning og har allerede ødelagt og rasert et par hauger.

Ca 10-15 m SSV for stor haug nr 1, (lengst i N) skal det ha ligget en haug. I 1966 var denne alt så ødelagt at det var vanskelig å avgjøre om dette var en haug. Denne er i dag helt fjernet. Stor haug nr 1 i N er sterkt rasert, dette har skjedd i løpet av det siste året. En haug kant i kant med nr 1 og SØ for denne er nå dekket av jord- og sandmasser, liten haug SØ for 2, tildels dekket av jordmassene. Den N-ligste haug tillatt fjernet etter undersøkelse v/UO.

Litteratur.

Her (Tandbergmoen) en stor mengde større og mindre gravhauger, deriblant noen langhauger. NF 143.

UO top.ark.:

Innb. sept. 1965 v/ K. Vibe-Müller.

Innb. v/ H. Braathen 06.09.1974.

Innb. v/ A. E. Christensen 10.05.1979.

Innb. v/ A. E. Christensen 20.06.1979.

Tillegg 1985.

To av de store haugene (nr. 8 og 9), lengst i N, samt den minste haugen S for nr. 8, er nå fjernet ved grustaking.

V SAMLING HAUGER - NEPPE FORNMINNER

Reg. v/R. Jørstad og T. Fjordholm
23.06.1966

Kontroll v/E. Skjelsvik 20.07.1966

Nr R2 Flyfoto F.66.426.704 (F.65.316.508)

ØK: MONSRUD CJ 050-5-2
X'es. Utgår samkopi ved
ajourføring

Terrengets art. N-S-gående elveterasse med åpen, høyvokst barskog, hovedsakelig gran. Hogstfelt.
Utsikt.

Orientering. På NV og SØ-siden av skogsvei, ca 550 m VSV for Ringerike sykehus.

Fornminnets art, utstrekning. Samling gravhauger, N-S ca 65 m, Ø-V ca 30 m.

Beskrivelse.

Lengst i S i skogen:

1. Klart markert, noe toppet rund haug. Krater d ca 3 m, dybde ca 1,2 m. Stor maurtue rett V for krateret. Graskledd, bevokst med spredte bartrær. D ca 10 m, h ca 1,6 m.

Inntil skogsveiens SØ-side, ca 14 m S for 1:

2. Klart markert rund haug. I NV overskåret av skogsbilveien. Forøvrig urørt. Delvis gras- og lyngkledd, bevokst med spredte bartrær. D ca 8 m, h ca 0,8 m.

Ca 20 m NØ for 2:

3. Nokså klart markert rundaktig haug. N-siden sneiet av skogsveien. Ellers urørt. Bevoksning som 2. D ca 7 m, h 0,2-0,3 m.

I hugstfeltet på veiens NV-side og på brinken av terrassen ca 25 m NV for 3:

4. Noe langaktig haug, SØ-siden forholdsvis klart markert. NV-siden går i ett med terrassekanten. Liten grop i NNØ-siden, ellers urørt. I denne enden bevokst med små bartrær, ellers med lyng og gress. L NNØ-SSV ca 18 m, h ca 9 m, h i NNØ 1,6 m, h i SSV 0,4 m.

Litteratur.

UO top.ark. Innb. v/P.O. Nybruget 03.06.1981.

Tillegg 1985.

Delvis etter forutgående undersøkelser er nå haug 2 og 3 slettet, mens det bare er en skalk igjen av haug 4. Haug 1 er restaurert. I området skal det være dyregraver.

VI FUNNSTED

(ØK: CK 050-5-1)

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 21.06.1966

Nr X1 Flyfoto F66.426.702 (F.65.316.506)

Terrengets art.

Flat grasbevokst sandmo.

Utsikt.

Lokalitetsnavn.

Tanbergmoen.

Orientering.

Ca 600 m N for husene på gården, ca 30 m SSV for Nore-mast nr 235.

Beskrivelse. Stykker av skafthulløks.
Funnet av Einar Tanbergmoen ca år 1898. Inn-
levert til museet av Gudbrand Tanberg ca 1905.

Litteratur. Ingen.

VII JORDVOLLER - GRØFTER - FJERNET (ØK: CK 050-5-1)

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 21.06.1966

Kontroll v/E. Skjelsvik, 20.07.1966

Nr. X3. Flyfoto F66. 426.702 (F65.316.506)

Terrengets art. Flat, høytliggende sandslette med gress og spredte
Utsikt. klynger av bar- og løvtrær. I SV utsyn mot SV
og S over Røyse og Tyrifjorden.

Lokalitetsnavn. Kalveløkka.

Orientering. Ca 300 m N for våningshuset på Tanberg øvre.

Fornminnets art,
utstrekning. Jordvoller, grøfter NØ-SV ca 80 m, NV-SØ ca 40 m.

Beskrivelse. Lengst i NØ:
1. Noe uklart markert lang haug, orientert NNV-
SSØ. Haugen har en noe ujevn fasong, høyest i
N, skrånende mot S hvor det går en sjakt inn
mot midten av haugen, br ca 1 m, dybde ca 0,25 m.
Haugens l ca 18 m, br ca 7 m, h ca 2 m.
Langs haugens NNV-side går en grøft, br ca 3 m,
dybde 0,75-1 m. NØ i grøften en del rundkamp.
Ca 2 m SSV for 1:
2. Rektangulær grøft. Sidene skråner innover.
Utstrekning NNØ-SSV ca 35 m, NNV-SSØ ca 25 m.
Grøftens br ca 1-10 m, bredest i S, dybde ca
1,5-1,8 m. Grøften omgir et noe høyereliggende
område av haugkarakter. Midt i haugen er
to kratere, det ene midt inni det andre. Det
ytre krater: d ca 10 m, dybde ca 0,75-1,25 m.

Beskrivelse.

Lengst i S i skogen:

1. Klart markert, noe toppet rundhaug. Krater d ca 3 m, dybde ca 1,2 m. Stor maurtue rett V for krateret. Graskledd, bevokst med spredte bartrær.

D ca 10 m, h ca 1,6 m.

Inntil skogsveiens SØ-side, ca 14 m S for 1:

2. Klart markert rundhaug. I NV overskåret av skogsbilveien. Forøvrig urørt. Delvis gras- og lyngkledd, bevokst med spredte bartrær.

D ca 8 m, h ca 0,8 m.

Ca 20 m NØ for 2:

3. Nokså klart markert rundaktig haug. N-siden sneiet av skogsveien. Ellers urørt. Bevoksning som 2.

D ca 7 m, h 0,2-0,3 m.

I hugstfeltet på veiens NV-side og på brinken av terrassen ca 25 m NV for 3:

4. Noe langaktig haug, SØ-siden forholdsvis klart markert. NV-siden går i ett med terrassekanten. Liten grop i NNØ-siden, ellers urørt. I denne enden bevokst med små bartrær, ellers med lyng og gress.

L NNØ-SSV ca 18 m, h ca 9 m, h i NNØ 1,6 m, h i SSV 0,4 m.

Litteratur.

Ingen.

VII FUNNSTED

(ØK: CK 050-5-1)

Reg. v/T. Fjordholm og R. Jørstad, 21.06.1966

Nr. X1. Flyfoto F.66.426.702 (F.65.316.506)

Terrengets art. Flat, grasbevokst sandmo.

Utsikt.

Lokalitetsnavn. Tanbergmoen.

Orientering. Ca 600 m N for husene på gården,
ca 30 m SSV for Nore-mast nr 235.

Det indre krater: d ca 2,5 m, dybde ca 0,35 m.
Haugens d ca 17 m, h ca 2,5 m, dybde ca 0,35 m.
Haugens d ca 17 m, h ca 2,25 m. Graskledd,
bevokst med mindre furutrær rundt det store
krateret.

Ca 40 m SV for 2:

3. NNV-SSØ-gående grøft med jordvoll langs V-
siden. Litt uregelmessig forløp. En del rund-
kamp S i grøften. Grøften og jordvullen til
dels tett bevokst med bartrær.

Grøftens l ca 30 m, br ca 1-3 m, dybde ca
0,4-0,8 m. Jordvollens l ca 30 m, br ca 7 m,
h ca 1-1,3 m.

Anleggene 1-3 hevdes å være anlagt av det mili-
tære for øvelser?

Litteratur.

NF 143.

Tillegg 1985.

Det er foretatt undersøkelser som tyder på at
det kan dreie seg om et 1700-talls anlegg.
Det er nå slettet, og marken er dyrket.

VIII GRAVHAUG

Reg. v/G. Liestøl 21.11.1984

Nr. R5. Flyfoto 426.702

ØK: CK 050-5-1

LISLETTA

For ajourføring

Terrengets art.

SØ-hellende skogslende. Barskog med lyng- og

Utsikt.

grasbunn.

Orientering.

Ca 180 m NØ for husene på Trøstad 44/8,9,

ca 100 m SV for NØ-ligste haug i feltet

F66.427.702 R4 på samme gård.

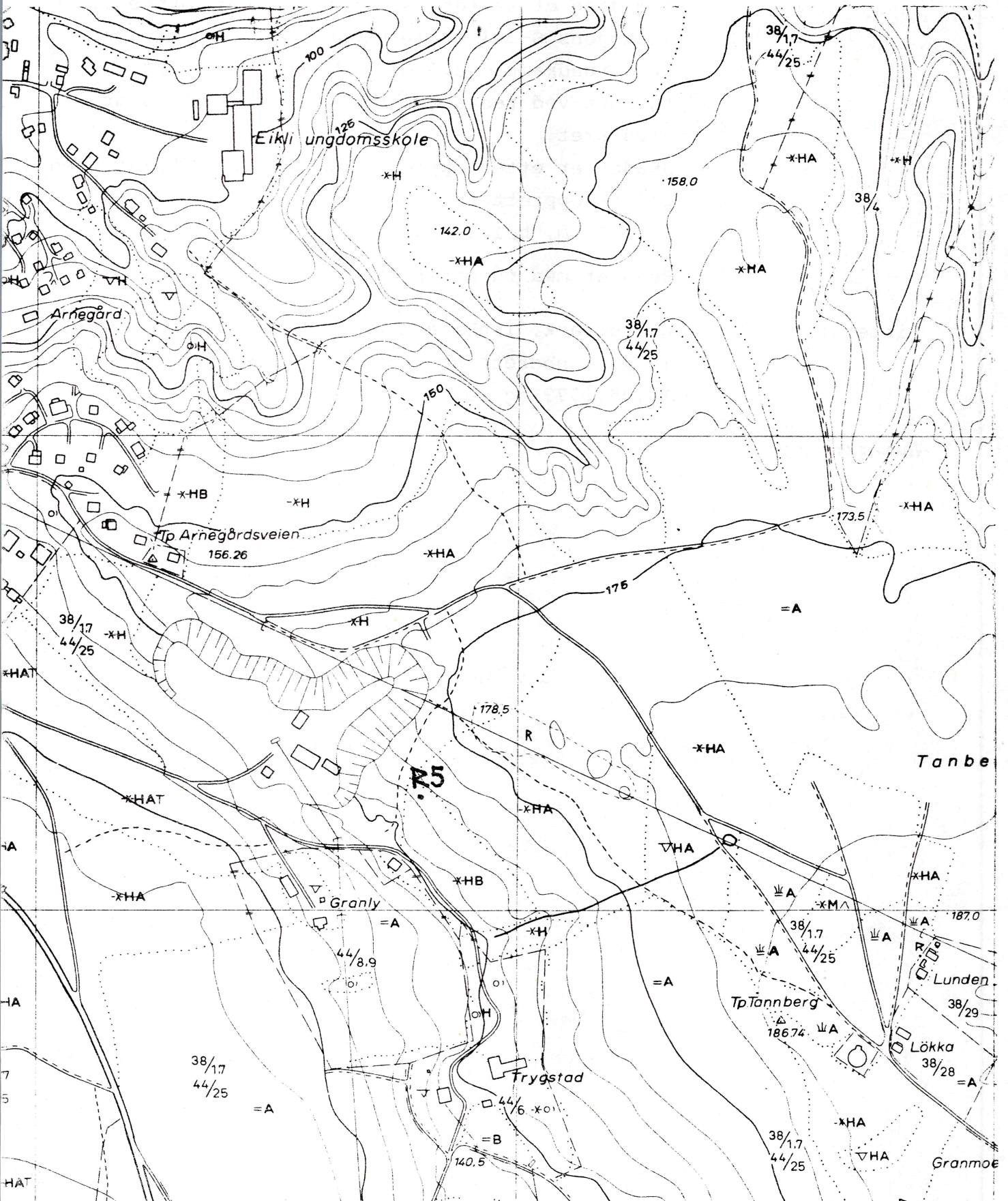
- Beskrivelse.   Rundhaug, klart markert og tydelig i terrenget.
Bygget av sand.
I midten et krater, N-S 4 m, br 2 m, dybde 1,5 m.
I haugens S-del er løsmasse fjernet rundt en stor rundkamp d 0,5 m. I NØ er en "skalk" fjernet ved restaurering av landskapet rundt grustaket.
Skaden er etter oppfordring fra A.E. Christensen, delvis opprettet.
D ca 15 m, h 1,5-2,0 m.
Bevokst med furutrær og gras.
- Litteratur.   UO top.ark. Innberetning ved H. Braathen 06.09.1974, innberetning ved A.E. Christensen 10.05.1979 og 20.06.1979.
- Anmerkninger.   *

Utsnitt ØK: Lisletta CK 050-5-1

TANBERG ØVRE, 38/1, 7 og 44/25, Ringerike Buskerud.

Ajourføringsdata 1987.

Avmerkingen er omtrentlig.

IX KULLGROP

Reg. v/ P. Hernæs, innberetning i
UO Top.ark. datert 03.09.1985.

ØK: Monserud
CJ 050-5-2
For ajourføring.

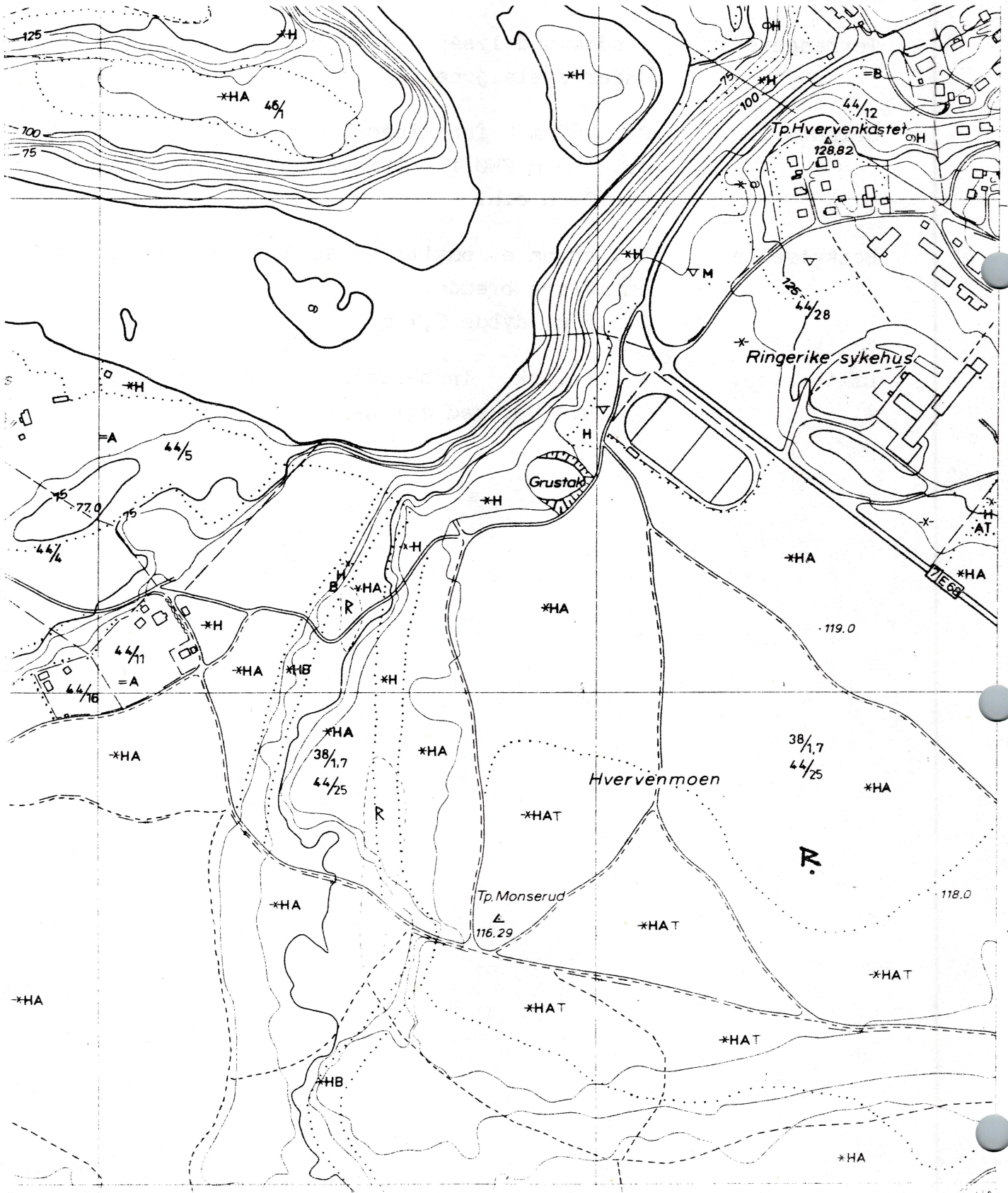
Terrengets art. Sandmo med lysåpen furuskog og lav i
undervegetasjonen.

Orientering. Ca. 460 m S for Ringerike Sykehus og
ca. 320 m ØNØ for trig.punkt 159 Monserud,
116,29 m o.h.

Beskrivelse. Kullgropa er omgitt av en svak voll av opptil
en meters bredde.
D 2,5 m, dybde 0,7 m.

Litteratur. UO Top.ark. Innberetning v/ P. Hernæs av
03.09.1985, vedlagt kart i M1:2000.

Utsnitt ØK: Monserud CJ 050-5-2
 TANBERG : TRØGSTAD, 38/1,7 : 44/25,
 Ringerike, Buskerud.
 Ajourføringsdata 1987.
 Avmerkningen er omtrentlig.

666

(LISLETTA)

666

18/11-84 G.L.

II GRAVHAUG

ØK: LISLETTA CK 050-5-1

Reg. v/R. Jørstad og T. Fjordholm, 20.06.1966

Kontroll v/E. Skjelsvik, 20.07.1966

Nr. R2. Flyfoto F66. 426. 702 (F.65.316.506)

Terrengets art. Øverst på kanten av høytliggende lett SV-hellende
Utsikt. sandslette med gress og spredte bar- og løvtrær.
Utsyn mot SV og S over Røyse og Tyrifjorden.

Lokalitetsnavn. Kalveløkka.

Orientering. Ca 280 m NNV for våningshuset på gården.

Beskrivelse. Klart markert steinblandet langhaug, orientert
NØ-SV. Stort krater midt i haugen, d ca 5 m,
dybde ca 1,25-2,25 m. Mot NØ og V er gravd
sjakter ut fra krateret. Sjakten mot NØ er av
nyere dato, br ca 0,75 m, dybde 0,5 m. Sjakten
mot V ser noe eldre ut, br ca 1,25 m, dybde 0,2
m. Ved haugens NV- og Ø-sider ligger en del
mindre rundkamp. De stammer ikke fra haugen,
men fra et jorde i nærheten. Haugens N- og NØ-
side, samt krateret er tett bevokst med unge
bartrær. Forøvrig gresskledd med noen mindre
løytrær.

L ca 22 m, br ca 15 m, h ca 2 m.

Ca 2,5 m Ø for haugen,

noe uregelmessig markert flat rundaktig for-
høyning. Urørt. Gress- og bartrebevokst.

Tvm 15 m, h 0,5 m.

Sistnevnte tvilsom som fornminne. Haugen noe
tvilsom og har muligens sammenheng med jord-
vollene og grøftene F.66.326.702 X3 som lå
ca 6 m NV for haugen.

bestemt som
gravhaug av A.E. Christensen
innbr. 18/12-1972

Litteratur.

Ingen?

Det indre krater: d ca 2,5 m, dybde ca 0,35 m.
Haugens d ca 17 m, h ca 2,5 m, dybde ca 0,35 m.
Haugens d ca 17 m, h ca 2,25 m. Graskledd,
bevokst med mindre furutrær rundt det store
krateret.

Ca 40 m SV for 2:

3. NNV-SSØ-gående grøft med jordvoll langs V-
siden. Litt uregelmessig forløp. En del rund-
kamp S i grøften. Grøften og jordvollen til
dels tett bevokst med bartrær.

Grøftens l ca 30 m, br ca 1-3 m, dybde ca
0,4-0,8 m. Jordvollens l ca 30 m, br ca 7 m,
h ca 1-1,3 m.

Anleggene 1-3 hevdes å være anlagt av det mili-
tære for øvelser?

Litteratur.

NF 143.